

Blaðið eigur ein at  
vissa sér á posthú-  
sum.

# SOSIALURIN

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐRALAG

NR. 90

MIKUDAGIN  
4. DESEMBER 1963

36. ÁRG.

## Helvtin av teim svørtu arbeiðsleys

TEIR STEINGJA SKÚLAR, HELDUR ENN AT SLEPPA  
TEIM SVÖRTU BORNUNUM SAMAN VIÐ TEIM HVITUM

Lyndon Johnson hevur nóg um at vera. Hann hevur m. a. tingast við leiðaran fyri felagnum um javnrættindj millum svørt og hvít í Ameríku.

Leiðarin fyri hetta felag hevur upplýst, at tingingarnar snú seg um munin, ið gjørdur verður av monnum í vinnulivinum.

50 pst. av teim svørtu í USA eru arbeiðsleys og er hetta tí ein álvarsamur spurningur sum teir svørtu tó høvdu tað vón um, at nýggi forsetin fer at fáa eina loysn á.

### ONGAN SKÚLASTUÐNING

So stutt sum seinasta mánadag frættist, at hægstirættur í Virginia hevur góðkent, at statsskúlar í hesum stat skulu steingjast, bert fyri at tað skal sleppast undan at lata svørt børn sleppa í skúla.

I 1959 var avgjørt av einum dómstóli, at raskuskúlaðurin í skúl-

unum skuldi avtakast í Prince Edward sýsluni í Virginia, men hetta fæddi bert tað við sær, at har varð sýtt at geva skúlunum statstúðul — og tá so ein privatskúli tók sær av at undirvísja bert fyri hvitum, vóru tey svørtu bornini forðað at fáa skúlagongd — og ikki fyrr enn i heyst sluppu tey aftur at ganga í skúla.

Við fæð nýggi forsetin úr at gera,

## USA verður at minka um verjuna

Amerikanski verjumaðaráðharrin hevur kunngjørt nokur ógvuliga áhugaverd töl í sambandi við ápnageina, ið Vestan- og Eystan-bólkurin ræður yvir.

— Hin mikla talan um risamegi Sovjetbólkans er folsk, sigur verju málaráðharrin Macnamara.

Sannleikin er, at NATO hevur 5 milj. mans undir vápnum, meðan Warzavalondini bara hava 4,5 milj.

mans. Við og okkara sameindu eiga ikki at kenna okkum veikari enn Sovjetbólkurin.

Av interkontinentalum rakettum hava vit nú 500, og við árslok 1966 verður talið 1700. Hvørki í Washington ella Moskva er minst ivi um, at hesar rakettarnar kunna rokka øll mál í Ruslandi, sjálvt um Sovjet ger eitt óvantað álöp.

Sovjet hevur bert ein brotspart av teimum rakettum, vit ráða yvir, og vit hava nóg fleiri, ið lóðdar eru við kjarnorku.

I 1955 hevði Sovjet 5,5 milj. her menn. Sovjetherurin telur nú bara 3,2 milj. mans, harav 2,2 milj. eru í Europu. Mótvægis hesum standa 3 milj. Eystanhermenn, harav 2 milj. russiskir.

I Landherurin hjá NATO telur 3,2 milj. mans, harav 2,2 milj. eru í Europu. Mótvægis hesum standa 3 milj. Eystanhermenn, harav 2 milj. russiskir.

I Miðeuropu hevur NATO fleiri hermenn enn Sovjet, og aftrat hesum fleiri og betri flogflog. Vanliga kunnu flogflogini hjá Vestanveldunum bert tveir ferðir tyngri bombulast enn tey sovjetiska.

Nýggjastu kanningar koma til tað úrslit, at Sovjetbólkurin hevur minni enn helmingin av teimum 160—175 divísjonunum, ein frammanundan hevði roknað við.

## Til val uppá 4 vikur frítíð

Jens Otto Kræg, forsæðráðharrin, sigur frá, at danski javnaðarflokkurin fer til val uppá 4 vikur summarfrí el. oll, eykapensjón til lóntakarar, fulla fólkapensjón til oll og betri fólkapensjón til tey ringast stillaðu.

Av øðrum málum, ið sett eru á valslævu javnaðarflokksins er meira stuðul til avlamsfólk, fleiri pleyjuheim, hægri vanlukkuvíðbotur og meira pening til »Ungdommens uddannelsesfond».

Heita letur seg gera, nú rættlag er komið í peningaviðurskiptini aftaná tær kreppur, ið verð hava hesi seinastu árin.

### MERCEDESIN HJÁ HITLER

sum franskur herdeildur fingur hendur á, tá Týskaland varð hersett, er nú komið á franska tjóðarsavnið.

Vognurin kundi koyra við 20 km ferð, var pansarbygdur, vegðið 4 tons og hevði skotfrí dekk.

## Hugnalig kvøldseta

HEIDURSLOÐNINA FEKK P. OUL F. JOENSEN

Kvøldsetan í samband við bókadagin, ið hildin var í Sjonleikarhúsinum seinasta leygarkvøld, var sera væleydnað allar vegir; og tók eiga tey uppiborna, ið royna at skapa áhuga fyri føroyskum bókum og harvið møguleika fyri føroyskari bókaútgávu.

Kvøldsetan byrjaði við, at Tummas N. Djurhuus las hina kendu yrkingina um bókina, eftir Hans A. Djurhuus; henda hugtakandi yrkingin varð sera væl fram-borin.

Marius Johannesen las síðani eitt brot úr skaldsøguni »Leikum fagurt», eftir Heðin Brú. Marius er kendur um alt landið fyri at lesa væl, og her vórðu tilburðir og persónar so sjáldsama livandi av-myndaðir.

Liv Dam sang »Hon stóð har við rokkinn og spanne» hesa væl kendu yrking eftir H. A. Djurhuus. Liv hevur vakurt mál og sang sera væl. Yrkingarnar Rocco

Vónbroð og Bukett vórðu fram-bornar av Elin Mouritsen, Lauru Joensen og Eyðun Johannesen.

Sigur Joensen las síðani brot úr »Seggjasögur», eftir Poul F. Joensen, ein livandi mynd av rottum monnum — bæði í sinni og skinni. Síðani las Sverring Tausen úr »Sandavágs søgu», eftir Ludvig Petersen.

Tá ið vit høvdu sæð seinasta partin av skránni, sum var leik-partur úr »Mariu Stuart», eftir Schiller, við Kistin Danielsen sum drottning Elisabeth og Margritha Zachariassen sum Maria Stuart, var eingin í íva um, at her eru evnir, ið vit kunnu venta okkum nóg av.

Poul F. Joensen fekk M. A. Jacobsens heiðursløn, sum i ár var uppá 2000 kr.

Ein framúr væleydnað kvøldseta, ið vónandi ger, at ansurin fyri føroyskum bókum og bókaútgávu nørst, tí tað var hóast alt, tað ið var endamálið.

## Vindeyga fall av fimtu hædd

MANNSKABI MUNDI VERIÐ Á AARVEGNUM

Mánadagin stutt eftir middags var sum hár gjørt, at ikki mannskaði hendi á Aarvegnum.

Úr ovastu hædd á Hotel Hafnia datt ein vindeygaramma niður á

Aarvegin. Hetta var stutt eftir døgverðandi og nóg fólk gekk um hetta mundið eftir Aarvegnum.

Men so væl við til, at eingin varð raktur, hóast vindeygð splintraðist og splintrini fuku um geilar.

Einn kona kom gangandi beint har vindeygð fall, men tað vildi so væl til, at hon var ikki rakt, men tað var heldur ikki meira enn hár gjørt, at hon slapp undan — við skrekkinum.

## Adalfundur í S. F.'s

Tað vóru tveir limir, sum fóru úr nevnd, nevnliga Sverre Trond Hansen, Havn, og Per Hansen, Glyvrag og í teirra stað vórðu vald ír John Reid Bjartalíð, Klaksvík og Sverre Midjord, Tvøroyri.

Nevndin hevur skipað seg við Ólavi Lamba, sum formanni; og Petur S. Rasmussen, sum skrivara. Kassameistari er Heri Jensen, (íkkí nevndarlimur).

I nevndini sita annars Jógvan A. Joensen, Havn, Niels Marius Petersen, Sandavági og Erhard Næs, Havn.

Feyroyum. Menn hava beinleiðis »aboterað» hesa nýggja lóg, ið breyt við formen s.ð og jarðalóg-gávu. Teir gomlu skuldu bara vítað aftur í verðina, at just henda lóg-in skuldi koma at verða svørð og skjóldur hins føroyska bónda móti yvirgangslógin, ið bar navnini »Gráabóke». Jú, søgan endurtekur seg og vit kunna læra nóg av henni.

Hovundurin ger eina ærliga roynd, at bota eitt sindur um hitt herviliga rings orð, ið Beinta hevur havt á sær til henda dag og tað eigir hann ikki at verða lastaður fyri. Flúr man nakrantíð fyri álvera hava trú, at hon hevur verið so óreint sett sum hon hevur borið orð fyri, og tað vil so vera, at tá tað gongur illa í hond fyri mann, so verður sum oftast sagt, at konan beindi fyri honum.

## Seirra DAGUR

80 ár. I morgin 5. des. verður Elisabeth Christiansen, Stykkjó, 80 ár.

Silvurbrúðleyp. — I dag kunnu hjúnini Martina og Hilmar Jacobsen, Vági, halda silvurbrúðleyp.

## Lógin, sum ikki forðar

LÓGIN FORÐAR IKKI LANDSTYRINUM AT SIGA JA TIL ARUP, SEINASTA LANDSTYRI HEVUR IKKI SAGT NEI

Tá ið tað frættist, at Arup sum umbodsmáður fyri dansk felag, danskan pening, hevði biðð um landstýrisins loyvi at keypa fisk frá útlendskum skipum, um so var, at fiskurin, ið kundi fæst frá føroyskum skipum og útróðraförum ikki kom at vera nóg nógur til at halda eina javna tilförsu uppá i minsta lagi 100 tons um dagin, kom »14. sept.» við tíðindum frá øllum illum kreftum, ið skuldi vera aftanfyrri Arup.

Of blaðið fantaseaði um oyðing av grunnum okkara, skerjan av sjómáarkinum, um útlendskan volds kapital o. s. fr.

Og tá ið so hitt fráboðaða nei landstýrisins kom, var tað fylgt av einari »ræðuligari »salv» til P. M. Dam, sum skuldi vera máðurin, sum hevði fingið Arup at venda eyguni henda vegin við stør virkisætlan.

Og tað er brotsverk mikla í tjóðveldissegum, at javnaðarmenn eru uppi í, tí ta er spelið spilt sá tjóðveldismenn.

## Skattasvik til 6 milj.

Svenska politíð er farið undir kanningar av óvanliga stórum skattasvikamáli. Tað er stórr handilsmaður, ið hevur ræðið á umleið 20 fyrirkomulagssamskipti í landinum, sum verður lagdur undir heita mikla svik.

Skattamyndugleikarnir hava kennað málið líka síðan februar í 1962; men nú halda teir seg vera komnar so langt ávegis, at politíð átti at taka sær av málinum.

ANDLÁT. Hartvig Hansen, snikkarameisteri, Tórshavn, doyði mánadagin, 61 ára gamal.

## Felagsveitslan

verður ikki henda mánaðin, men 11. januar 1964

Veitlunevnd  
Súðursreymoyar Javnaðarfelags